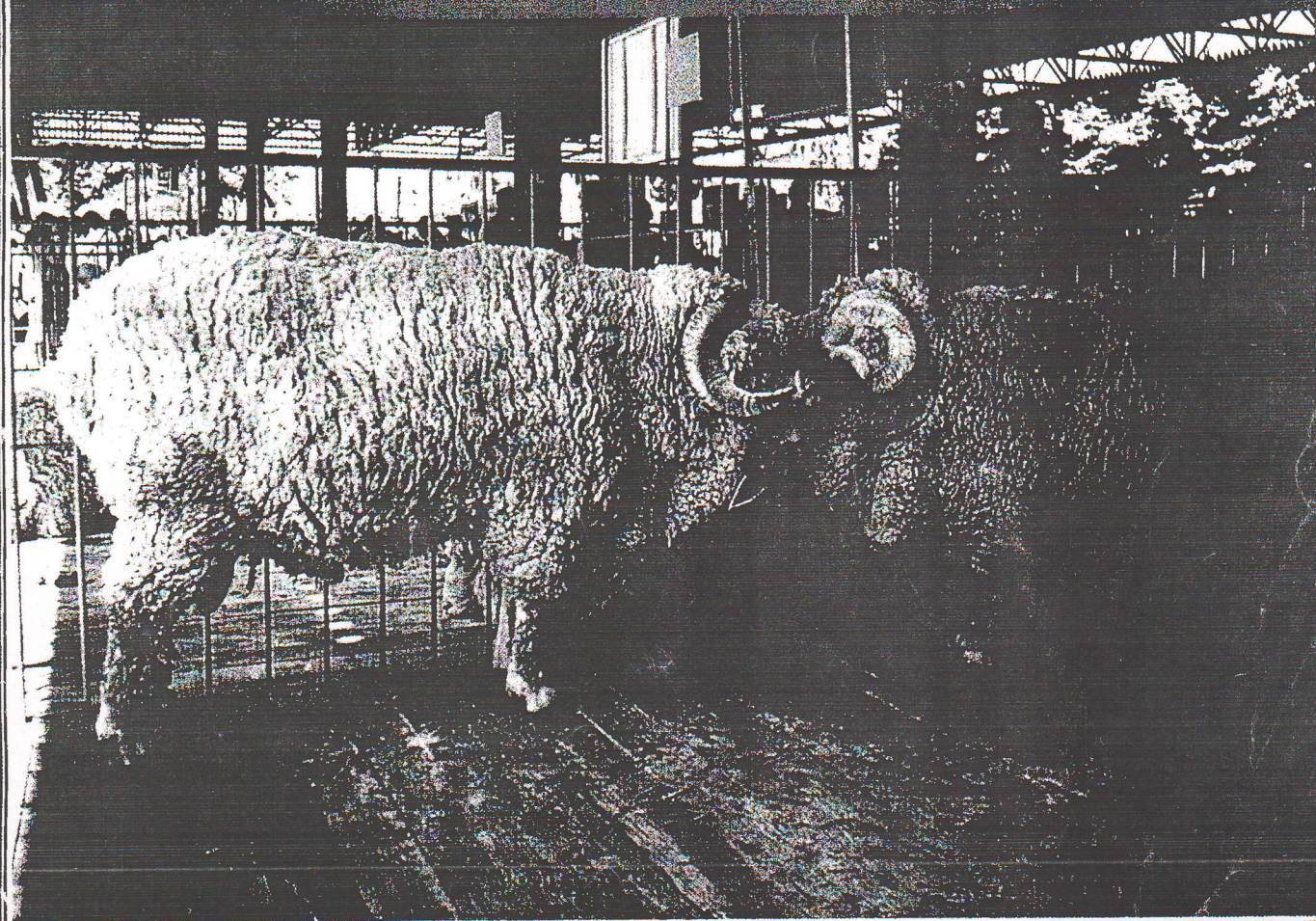

Тваринництво України

11/2005

- Збільшення виробництва м'яса – одне з головних завдань аграрників
- Напрями розвитку молочного скотарства Тернопільщини
- Розрахунок біологічно-господарських показників корів
- Вплив стану кормових зернобобових культур на детоксикацію

Технологічні аспекти організації годівлі корів кормосумішам безприв'язного утримання

Є. АІМІН, професор

А. КОРОЛЬ, асистентка

Вінницький аграрний університет

Відома, що одержання високої молочної продуктивності корів насамперед залежить від повноцінної годівлі у поєднанні з достатнім генетичним потенціалом продуктивності та оптимальною технологією утримання, яка відповідає біологічним вимогам тварин. Організація годівлі корів базується на наукових положеннях, тобто на знаннях біологічних потреб тварин відповідно до їхнього фізіологічного стану, віку, живової маси та рівня продуктивності. Нині на багатьох сучасних нових і реконструйованих молочних фермах з безприв'язним утриманням тварин механізують та автоматизують майже усі трудомісткі процеси і операції. Так, для забезпечення годівлі корів використовують поки що іноземні молібильні кормороздавачі – змішувачі. Вони завантажують та автоматично зважують усі види кормів, що будуть

Потрібно завжди пам'ятати, змішувачі потрібно лише висококісній корми. Змішування разом в соковиків та зіпсованих кормів спричинює негативні дії на організм тварин, які звичайно відмовляються вживати таку суміш. Крім того, при рідненні і змішанні корм швидко окислюється та втрачає свою соковитість. Застосування подрібнених кормосумішей на думку окремих авторів поліпшує травлення у шлунку во-кишковому тракті, так як передують корми з різною поживністю, вони доповнюють одне одного, також стабілізують мікрофлору передшлунків [4,6,7].

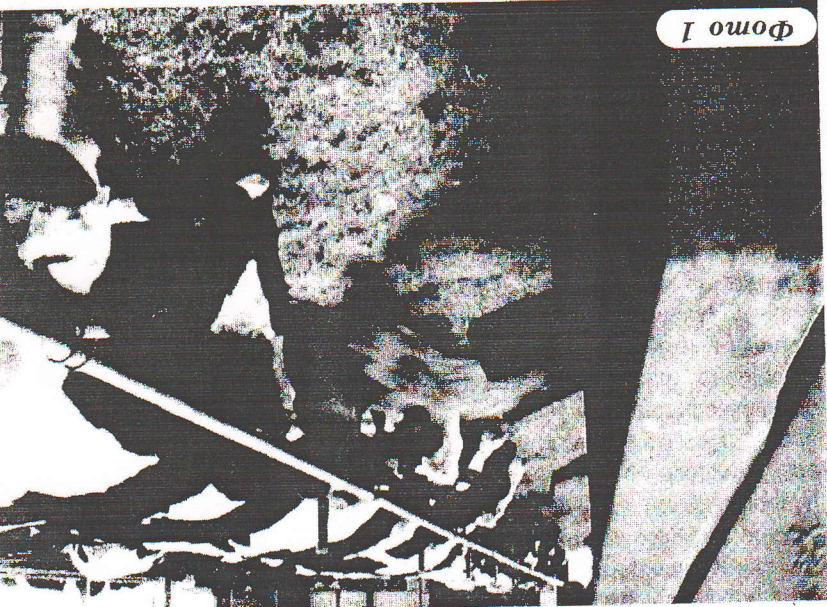

Фото 1

ру (мережу пунктів приймання молока, обладнаних сучасним необхідним об'єктами-технічними ресурсів, надання послуг, кредитні сілки тощо).

4. Подальший розвиток аграрного сектора має базуватися на міцній кооперації та інтеграції особистих, фермерських і реформованих господарств з підприємствами переробної промисловості, що сприятиме повнішому використанню наявного виробничого потенціалу, збільшенню обсягів виробництва високоякісної продукції.

5. На державному рівні необхідні розробити і прийняти відповідні нормативно-правові та законодавчі акти, спрямовані на зацікавлення товаровиробників у подальшому розвитку галузей тваринництва, посилення інтеграційних зв'язків господарств з переробними підприємствами, гарантування надійної підтримки й сприяння малому і середньому бізнесу в аграрному секторі. Особисті господарства населення Тернопільської області мають можливість у 2008–2010 рр. утримувати 163–165 тис. корів та щорічно виробляти не менше 580–585 тис. т молока.

Отже, на сучасному етапі розвитку АПК аграрна політика України має спрямовуватися на подальший розвиток галузей тваринництва, зокрема молочного скотарства завдяки спеціалізації, кооперації та інтеграції, запровадження енерго- і ресурсозберігальних технологій виробництва в усіх формах господарювання, що сприятиме збільшенню зайнятості та доходів селян; обсягів виробництва молока; корпоратив; країни у цілому.

Література

1. Пархомець М.К. Організація но-економічні основи розвитку молокопродуктового підприємству в різних умовах. – Тернопіль: Економічна думка, 2005. – 346 с.
2. Пархомець М.К. Оптимізація виробничої структури фермерських господарств молочного типу з використанням ЕОМ // Економіка АПК. – 2002. – № 1. – С. 41–50.

Міністерство аграрної політики України
00493712
університет

Зав. б/к
3. В. Машук

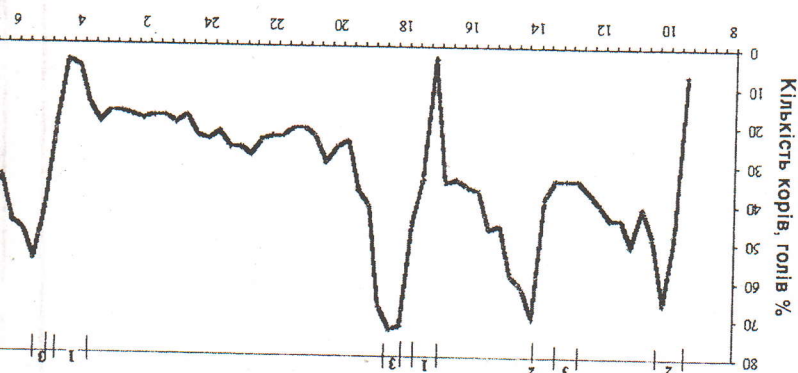

Рис. 1. Поїдання корму коровами впродовж доби першої групи (перший дослід): 1 – доїння корів; 2 – роздавання корму; 3 – підгрібання корму

зу, а поїдали його після сильніших тварин, які перші займали своє місце у зоні годівлі. Це значно збільшувало середньодобову тривалість поїдання корму в розрахунку на кожну корову. Таке становище негативно впливало на молокоутворення і продуктивність корів.

Дані таблиці 2 також свідчать про те, що корови значний час доби затрачують на відпочинок, лежачи у боксах – 11,09 години. Що стосується руху, водопоя і дефекації корів, то ці функції займають у кожної тварини по 20–28 хвилин на добу.

З рис. 1. видно, що найбільш активно тварини споживають корм, коли приходять у корівник після доїння у доїльному залі (1), після роздачі корму (2), а також після підгрібання корму (3). Звичайно, через банну корму (3). Звичайно, через банну корму (3). Звичайно, через банну корму (3).

Тривалість окремих елементів добової поведінки корів у корівнику в умовах безприв'язно-боксового утримання

Таблиця 3

Елементи і зона поведінки		1 група корів фронт годівлі 52 см		2 група корів фронт годівлі 88 см	
Поїдання корму	активне	6,4	5,11	5,18	5,26
Відпочинок лежачи	пасивне	0,8	1,18	1,29	1,46
Відпочинок стоячи	на проході у боксах	5,1	4,58	4,62	4,62
	на проході у боксах	1,1	1,1	1,1	1,1
	рух	1,1	0,22	0,28	0,28
	водопій	0,15	0,22	0,28	0,28
	дефекація	0,28	0,28	0,28	0,28

лу в розрахунку на одну корову доїння 0,4 м. Доїть корів на автоматизованій доїльній установці типу "Паралель".

Другий дослід проводили у господарстві ім. Цюрюпи Житомирської області. Тут у реконструйованому корівнику 176 корів української червоно-рябої породи. Технологія утримання тварин аналогічна, як у першому досліді, але фронт годівлі у одній групі 96 корів у розрахунку на одну голову дорівнював 52 см, а у другій групі 17 корів – 88 см. Доїли корів на двох автоматизованих доїльних установках "Ялінка" фірми "Вестфалі".

Дослідження щодо поведінки корів впродовж доби проводили у двох дослідів за методикою Є. І. Адамця [1] у двократній повторності. Результати дослідів наведені у табл. 2. З даних таблиці видно, що поїдання корму коровами визначали активним пасивним. Коли тварини поїдали корм активно, то вони майже не відривали голови від зони годівлі, швидко вибираючи окремі його порції, мали корів, які рились у кормі, поїдали пасивне поїдання корму при годінні або 24,96% від доби.

З пасивне поїдання корму при годінні або 24,96% від доби. З пасивне поїдання корму при годінні або 24,96% від доби. З пасивне поїдання корму при годінні або 24,96% від доби.

Спостереження за тваринами показали, що під час роздавання корму на кормовий стіл, при його підгрібанні, або повертанні корів після доїння у корівник, тварини одразу ж підходять до кормового столу і активно поїдають корм. Але, як ми уже зазначили вище, на переважний жаль фронт тварин був недостатній (0,4 м на одну корову), тому не усі, а тільки 55–65% від усіх корів групи змогли зайняти собі місце біля кормового столу. Внаслідок цього серед тварин виникали білки, зіткнення, хвилювання і тому не всі корови мали змогу спокійно поїсти свіжий корм одра-

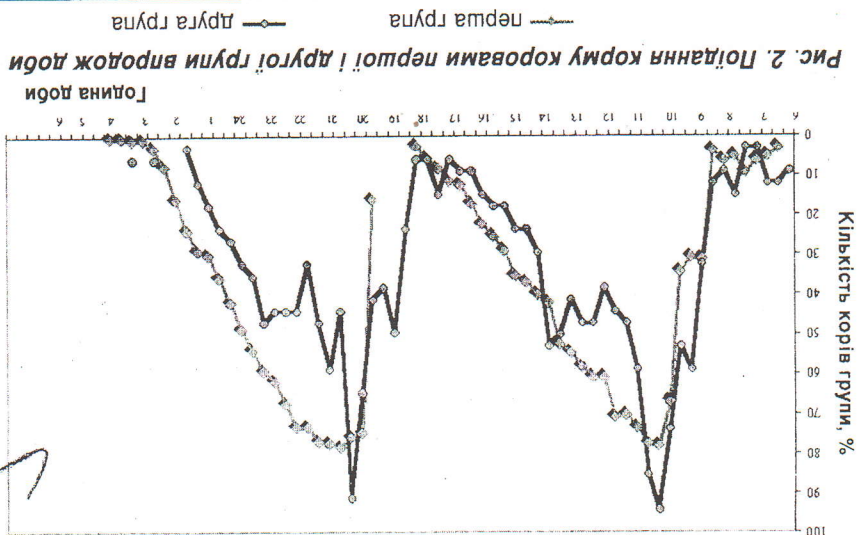

Рис. 2. Поїдання корму коровами першої і другої групи у виродок добу

ше часу для споживання корму. Це також підтверджує попередні результати першого досліді, де фронт годівлі для корів був майже однаковим та недостатнім, як і у першій групі корів другого досліді.

Для податкового підтвердження і уточнення оптимального розміру фронту годівлі для однієї дорослої корови чорно-работі породи, ми вимірювали ширину тіла на животі багатьох тварин.

Результати вимірювання промірів у корів, по ширині найширшої частини тіла (живіт) показали, що цей промір дорівнює $69,4 \pm 1,4$ см. Цілоб корови не стояли одна до одної, необхідно дати ще інтервал близько 10 см.

Таким чином, встановлено та перевірено на практиці, що найбільш оптимальним є фронт годівлі для дорослих корів – 0,8 м на одну голову. Така віддаль годівлі дає можливість одночасно з роздаванням корму коровам усієї групи корів підходити до кормового столу і поїдати свіжу кормосуміш. Це наближається до методу режимної годівлі, який сприяє за нашими попередніми дослідженнями, скороченню витрат кормів на 8–12% при виробництві кожного центнера молока [2].

У господарстві ім. Цюрюпи (другий дослід) ми також досліджували інші елементи поведінки корів: відпочинок лежачи і стоячи, відповідно у боксах чи на проході (див. табл. 3). До сіль зазначити, що не завжди усі ко-

риви відпочивають лежачи у боксах, особливо влітку. За нашими спостереженнями 22–25% корів не використовували вільні бокси, а надавали перевагу відпочинку на прохолодному проході, тому що, у корівники була висока температура повітря. Однак, причому вони забруднювались [5].

Виродок доби більше відпочивали лежачи на проході корови, 1,29 та 1,1 години. Тому що, вони швидше споживали корм і мали можливість спокійно відпочивати лежачи. Більше часу на спокійний рух у приміщенні затрачали корови другої групи – 1,46 години. Такі елементи поведінки корів, як водопій і дефекація, значною мірою по добовій тривалості між групами тварин не відрізнялись.

Тривалість окремих елементів кормової поведінки корів у виродок 4 годин після роздавання корму в умовах безприв'язно-боксового утримання, годин на одну корову

Елементи і зона поведінки		1 група корів фронт годівлі, 52 см	2 група корів фронт годівлі, 88 см
Політання корму	активне	1,05	0,95
	пасивне	0,35	0,38
Відпочинок лежачи	в боксах	0,84	0,85
	жуйка в боксах	0,38	0,4
Відпочинок стоячи	на проході	0,11	0,12
	жуйка на проході	0,04	0,07
Відпочинок стоячи	в боксах	0,3	0,33
	жуйка в боксах	0,19	0,16
У корівники	на проході	0,29	0,28
	жуйка на проході	0,15	0,10
У корівники	рух	0,18	0,19
	водопій	0,08	0,1
У корівники	дефекація	0,04	0,07

Таблиця 4

Для визначення динаміки поїдання корму тваринами першої та другої груп у виродок доби ми зробили графік. Як видно з графіка (рис. 2), саме активне споживання корму відбувається одразу ж після його роздачі. Це також підтверджує А.А. Бондар [3]. Майже усі корови другої групи – 94,12% змогли підійти до кормового столу, тому що фронт годівлі тут був достатній: 88 см на одну голову. У корів першої групи фронт годівлі не достатній: 52 см. Тому після роздачі кормосуміші до кормового столу змогли підійти та споживати корм лише 78% корів групи. Це чітко зафіксовано у 10.30 та 20.00 часу доби після графіка. Після зазначених годин активність поїдання корму у тварин спадає. У нічні години поїдання корму мінімальне.

Нами також проаналізовано додаткові спостереження за поїданням корму коровами у поєднанні з жуйними процесами протягом 4 годин після його роздачі. Результати дослідження наведені у табл. 4, з даних якої видно, що і за 4 години найбільша тривалість поїдання корму була у корів першої групи.

Особливості тривалості відпочинку тварин аналогічні, як і у попередньому досліді в цьому господарстві, але у жуйних процесах були особливості.

Відомо, що, велика пората худоба – жуйні тварини, вони проковтують

забруднені внаслідок
у зоні радіаційного
абсолютно-англійської породи

Дослідна станція відродження земель радіаційної зони

3. поліпшення господарських умов та нестачено трудових ресурсів виникла необхідність удоско-
ма с. Зубівщина) Коростенського району Житомирської області. Від поновлених копій (при

коналення селекційних та техноло-
гічних методів при створенні галу-
зі м'ясного скотарства. В даній си-
туації зросла роль племінної спра-
ви та необхідність мати більш пов-
ну характеристику генетичних по-
казників, специфічних особливос-
тей м'ясних порід і генотипів тва-
рин. При цьому сепаратне вивчення
в них проблем дозвильку м'ясного
скотарства, є підвищення адапта-
ційної здатності, енергії росту
м'ясних тварин отриманих за різ-
них схем виведення. Для досяг-
нення цих цілей необхідно викона-
ти комплексне дослідження, що по-
винно включати в себе: селекційні
дослідження, дослідження в галузі
генетики, біохімії, фізіології, зоо-
техніки, ветеринарної медицини, зоо-
технології, економіки тваринництва
та інших галузей науки, пов'язаних
з м'ясним скотарством.

Встановлено, що маточне поро-
дів'я різних генотипів абердан-ан-
гуської породи являється нащадка-
ми бугая "розного 1530. За показ-
никами збереження телят-молоч-
ників від народження до 6 міс. віку
достовірної різниці між групами не
встановлено. При радіологічних по-
казниках (гріту - 230,0 Бк/кг, бота-
ничному складі зеленої маси (зла-
кові 71, різнозер'я 28 та 60000
1%) - та кількості опадів у період
веретації (травень 66,4 мм) місти-
лось радіоцезію 36,0 Бк/кг. У молот-
ці копів-годувальниць при 15000
містилось радіоцезію 27,3

1%) - та кількості ондаів у період вегетації (травень 66,4 мм, місяць липня патіогенів 36,0 Ек/кг, у вересні кількість патіогенів 27,8 Ек/кг).

ючи автоматизовані мобільні кормо-
роздавачі змішувачі, які можуть за-
живати, подрібнювати, змішувати та
роздавати корм коповам, це значно
зменшує затрати праці при обслуго-
вуванні тварин на фермі.

2. При реконструкції молочних
ферм із прив'язного на безприв'яз-
не утримання та будівництві нових
коровників потрібно підтримуватись
у всіх зазначених напрямків кормо-
вого столу та фронту годівлі. Це
дасть можливість усім коповам гру-
пи після роздавання корму одразу ж
його спокійно споживати.

3. При безприв'язному утриманні
коров і використанні кормових сто-
лів доцільно роздавати або підри-
бати кормосуміш за 1-2 години до
дойння і перед початком поведіння
коров з доильного залу.

ИТЕРАТИВА

1. Админ Е.И. Изучение поведения
 ния сельскохозяйственных живот-
 ных в больших группах // Наука -
 технический бюллетень. - Харьков,
 1971. - № 2, С. 44-50.

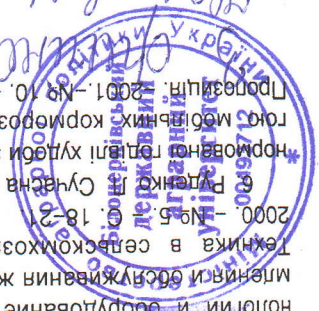
2. Бондар А.А. Методические рекомендации по изучению и использованию показателей поведения молочного стада для совершенствования технологий содержания. Харьков, 1989. - 31 с.

3. Кормановский Л.П., Ищенко М.А. Обоснование семейства унитарно-фигурных измелителей – смесителей – раздатчиков кормов и подстилки // Техника в сельском хозяйстве. – 2000. – № 6. – С.3-5.

4. Король А.П. Поведінка копів в умовах безпечив'язного – боксового утримання // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – 2005 – № 1. – С. 139-142.

5. Краусс В.Р. Адаптивные технологии и оборудование для кормления и обслуживания животных в сельском хозяйстве.

2000. № 5. С. 18-21.
Руденко, Г. Сучасна технологія нормованої полілі хиткої за допомогою модальних кормороздавачів / Пропазіція. 2001. № 10. – С. 86-87.

Ante mo

[Handwritten signature]

2017

НТП: проблеми, пошуки, здобутки

НАЦЮК М., ТОПАЛОВ А., НАЦЮК І. Збільшення виробництва м'яса – одне з головних завдань аграрників 2

ПАРХОМЕЦЬ М., ОЛИЙНИК В. Напрями розвитку молочного скотарства Тернопільщини 4

Технологія виробництва

АДМІН Є., КОРОЛЬ А. Технологічні аспекти організації годівлі кормосумішами з кормових стові в умовах безприв'язного утримання 8

ТИМОШЕНКО З., ЛЮЛЬЧЕНКО М., ШВЕД М., ФЕДОРЕНКО Т., ЧЕРНУСЬКИЙ В., ДОРОДЬКО М. Адаптаційна здатність помісних телят абердин-англської породи у зоні радіаційного забруднення Полісся 13

ВДОВИЧЕНКО Ю., МАКАРЕНКО М. Розрахунок біологічно-господарських показників корів 14

Племінна справа та відтворення стада

ДІДКІВСЬКИЙ В., ПЕЛЕХАТИЙ М., ВОЛКІВСЬКА З., КАМІНСЬКА Г. Оцінка корів української чорно-рабії та чорно-рабії молочних порід в умовах Житомирщини 18

МОВЧАН Т., КОЗЛОВСЬКА М., РІЗНООКА К. Генетична структура центрального зонального типу червоної молочної породи 20

ГОНЧАРЕНКО І. Якість потомства бугаїв-трансплантантів . . . 22

Ветеринарія

ДОРОФЕЄВ Д., ДЕМЧУК С. Вплив простатитидини Ф₂-альфа та прозерину на скорочувальну функцію матки корів 24

Корми і годівля

ПЕНТИЛЮК С., ПЕНТИЛЮК Р., ДЕМЕНСЬКА Н., ОСИПЕНКО С. Сучасна технологія вологої годівлі тварин 25

ОРЛОВ Л., БОГАЧ М., РАДОВ В., МЕРКУЛЬ Н., СТРАТИСЬКА О. Санітарний стан кормових зернопродуктів та їхня детоксикація 28

Вітаємо Польську Парасковію Іванівну 30

ТВАРИННИЦТВО УКРАЇНИ

№ 11/2005 р.

Формат 60x84/8. Папір офсетний № 1.
Гарнітура Свобода. Офсетний друк. 3,72 умовн. друк. арк.
9,95 умовн. фарб. відб., 5,8 обл.-вид. арк. Наклад прим. 660
Підписано до друку 24.10.2005 р.
Набір та верстка редакції журналу.
Віддруковано КІП "Редація журналу "Дім, сад, город"

Тваринництво України

№ 11/2005

Науково-виробничий журнал

Міністерства аграрної

політики України

та Національного об'єднання

по племінній справі у тваринництві

Головний редактор

В.А.МАЛЮК

Редакційна колегія

О.Л.БІЛОЗЕРСЬКИЙ, В.П.БУРКАТ,

С.А.ГНАТЮК, М.А.СФІМЕНКО,

М.В.ЗУБЕЦЬ, В.С.КОЗИР,

Ю.Ф.МЕЛЬНИК, В.О.ПАБАТ,

В.Ф.ПЕТРИЧЕНКО, В.П.РИБАЛКО

Дизайн та верстка

Н.Х.Дець

Видавель КІП

"Редація журналу "Дім, сад, город"

Редакція не заважди поділяє позицію

авторів публікацій.

За точність викладених фактів

відповідальність несе автор.

За зміст та достовірність

інформації у рекламних публікаціях

відповідає рекламодавець.

Дата реєстрації 28.03.1994 р.

Серія КВ № 538

Київ.

© Тваринництво України, 2005

Адреса редакції: 02094,

м.Київ-94, вул.Краківська, 20,

к. 306

Тел./факс 554-16-17

E-mail: ds@dimasadgorod.com